

**Definities**

1. *Opdrachtnemer*: Martijn Mulder Bouw, gevestigd op Meester van Ekartstraat 27, 5237KJ 's-Hertogenbosch en geregistreerd onder nummer 94722447 bij de Kamer van Koophandel.
2. *Opdrachtgever*: degene die met Opdrachtnemer een overeenkomst tot aanneming van werk heeft gesloten, alsmede degene aan wie Opdrachtnemer een offerte heeft uitgebracht. Dit kan zowel een consument als onderneming zijn.

**Artikel 1: Toepasselijkheid**

1. Deze algemene voorwaarden zijn van toepassing op alle werkzaamheden, uitgebrachte offertes en overeenkomsten met Opdrachtnemer.
2. Indien er wordt afgeweken van de algemene voorwaarden wordt dat altijd schriftelijk overeengekomen. In zulke gevallen zijn de afwijkende voorwaarden leidend.
3. Mocht een bepaling van deze Algemene Voorwaarden nietig zijn of vernietigd worden, blijven de overige bepalingen onverminderd van kracht. Partijen zullen dan in overleg treden om een vervangende bepaling overeen te komen, die zoveel mogelijk aansluit bij de oorspronkelijke intentie van de nietige of vernietigde bepaling.
4. Het niet steeds afdwingen van strikte naleving van deze Algemene Voorwaarden door Opdrachtnemer, betekent niet dat de bepalingen daarvan niet van toepassing zijn of dat Opdrachtnemer zijn recht verliest om in andere gevallen strikte naleving te eisen.

**Artikel 2: Offertes voor werkzaamheden**

1. Offertes en aanbiedingen van Opdrachtnemer zijn gebaseerd op de informatie die door Opdrachtgever is verstrekt.
2. Alle offertes en aanbiedingen van Opdrachtnemer zijn vrijblijvend en kunnen op elk moment worden ingetrokken, zelfs als er een acceptatietermijn in de offerte is vermeld.
3. Tenzij anders vermeld, zijn de in de offerte genoemde prijzen exclusief BTW en andere overheidsheffingen, en ook exclusief eventuele extra kosten, zoals reis-, verblijf-, verzend- en administratiekosten. Deze kosten kunnen apart door Opdrachtnemer worden doorberekend.
4. Opdrachtnemer gaat ervan uit dat de werkzaamheden onder normale omstandigheden plaatsvinden. Als er speciale omstandigheden zijn

waardoor extra kosten gemaakt moeten worden, meldt Opdrachtnemer dit aan Opdrachtgever en mag Opdrachtnemer de extra kosten doorberekenen aan Opdrachtgever.

5. Als er een duidelijke fout of vergissing in de offerte staat, kan Opdrachtnemer hier niet aan gehouden worden.

**Artikel 3: Accepteren van offertes en overeenkomsten**

1. Een offerte kan schriftelijk of digitaal (via e-mail) geaccepteerd worden door Opdrachtgever.
2. Indien een offerte geaccepteerd is, is er een overeenkomst tot stand gekomen. Zowel Opdrachtgever als Opdrachtnemer zijn dan gebonden aan de offerte en verder gemaakte afspraken.
3. Als de opdracht mondeling is gegeven of als de offerte nog niet schriftelijk is aanvaard, geldt de overeenkomst als gesloten wanneer Opdrachtnemer op verzoek van Opdrachtgever begint met de uitvoering.
4. Als Opdrachtgever de offerte accepteert, maar deze acceptatie wijkt af van het oorspronkelijke aanbod in de offerte zoals gespecificeerd door Opdrachtnemer, is Opdrachtnemer daar niet aan gebonden.

**Artikel 3: Verplichtingen van Opdrachtgever**

1. Om de overeenkomst goed en op tijd uit te voeren, moet Opdrachtgever alle benodigde informatie, gegevens, vergunningen en toegang op tijd aan Opdrachtnemer geven. Dit geldt ook voor alles waarvan Opdrachtgever redelijkerwijs kan begrijpen dat het nodig is voor de uitvoering van de werkzaamheden.
2. Opdrachtgever garandeert dat de door hem verstrekte informatie juist, volledig, betrouwbaar en legaal is, en dat hij alle essentiële informatie heeft gegeven voor de uitvoering van de overeenkomst.
3. Opdrachtgever zorgt ervoor dat Opdrachtnemer vóór de start van de werkzaamheden voldoende ruimte heeft voor het aanleveren, opslaan en/of afvoeren van materialen en gereedschappen, evenals toegang tot elektriciteit, gas en water.
4. Opdrachtnemer begint pas met de uitvoering van de werkzaamheden wanneer Opdrachtgever aan deze verplichtingen heeft voldaan. Als de benodigde informatie of zaken niet op tijd zijn verstrekt, mag Opdrachtnemer de uitvoering van de overeenkomst uitstellen totdat alles is ontvangen.

5. Als de overeenkomst niet meer op tijd kan worden uitgevoerd omdat de benodigde informatie niet tijdig is verstrekt, heeft Opdrachtnemer het recht om de overeenkomst direct te beëindigen zonder dat hij schadevergoeding aan Opdrachtgever hoeft te betalen.
6. Eventuele vertragingen die extra werkuren, kosten of schade veroorzaken door het niet naleven van deze verplichtingen door Opdrachtgever, zullen aan Opdrachtgever worden doorberekend volgens de geldende tarieven.
7. De kosten die gemaakt worden voor het gebruik van elektriciteit, gas en water om de werkzaamheden uit te voeren zijn voor rekening van Opdrachtgever.
8. Opdrachtgever mag geen werkzaamheden zelf uitvoeren of door derden laten uitvoeren op het werk voordat de oplevering heeft plaatsgevonden, tenzij Opdrachtnemer hier toestemming voor geeft.

#### **Artikel 4: Verplichtingen van Opdrachtnemer**

1. Opdrachtnemer voert de werkzaamheden uit naar beste kunnen, volgens goed vakmanschap en gebaseerd op de maten, tekeningen en afspraken zoals overeengekomen met Opdrachtgever in de offerte.
2. Opdrachtnemer mag bepaalde werkzaamheden laten uitvoeren door derden.
3. Opdrachtnemer zal Opdrachtgever schriftelijk of digitaal (via e-mail) informeren indien Opdrachtnemer merkt dat de verstrekte gegevens of instructies zoals omschreven in artikel 3 onjuist zijn. Hetzelfde geldt wanneer Opdrachtgever de Opdrachtnemer ongeschikt materiaal heeft gegeven voor gebruik bij de overeengekomen werkzaamheden, of als er iets mis is met de grond waarop het werk wordt gemaakt. Opdrachtnemer gaat in overleg met Opdrachtgever over hoe verder te gaan.
4. Opdrachtgever en Opdrachtnemer kunnen tijdens de uitvoering van de overeenkomst communiceren via e-mail. Beide partijen erkennen dat e-mail risico's kan hebben, zoals vervorming, vertraging en virussen. Ze zijn niet aansprakelijk voor eventuele schade die ontstaat door het gebruik van e-mail. Bij twijfel over een ontvangen e-mail geldt de inhoud van de verzonden e-mail als leidend.
5. Alle door Opdrachtnemer genoemde planningen en termijnen zijn gebaseerd op de beschikbare informatie op het moment van de overeenkomst. Deze termijnen zijn altijd een schatting en niet bindend. Opdrachtnemer doet zijn best om de planningen aan te houden, maar een overschrijding is geen tekortkoming. Als een overschrijding dreigt,

zullen beide partijen zo snel mogelijk overleggen, en Opdrachtnemer moet een redelijke termijn krijgen om het werk alsnog uit te voeren.

6. De afgesproken oplevertermijn, als deze is overeengekomen, wordt berekend in werkbare dagen. Werkbare dagen zijn kalenderdagen, behalve wanneer ze vallen op officiële of lokale feestdagen, vakantiedagen, of andere door de overheid erkende vrije dagen. Hele dagen of halve dagen worden als onwerkbaar beschouwd als er door omstandigheden buiten de verantwoordelijkheid van Opdrachtgever niet gewerkt kan worden.
7. Als de oplevering op een dag zou vallen die geen werkbare dag is, zoals hierboven omschreven, geldt de eerstvolgende werkbare dag als opleverdatum.
8. Als de werkzaamheden in fasen worden uitgevoerd, mag Opdrachtnemer de volgende fase uitstellen totdat Opdrachtgever de vorige fase schriftelijk heeft goedgekeurd en betaald.

#### **Artikel 5: Kostenverhogende omstandigheden en aanpassingen van de overeenkomst**

1. Als tijdens de uitvoering van de overeenkomst blijkt dat aanpassingen nodig zijn voor een goede uitvoering, zullen de partijen tijdig en in goed overleg de overeenkomst aanpassen.
2. Als de inhoud, omvang of aard van de overeenkomst verandert, bijvoorbeeld op verzoek van Opdrachtgever of door aanwijzingen van bevoegde instanties, kan dit gevolgen hebben voor wat oorspronkelijk is afgesproken. Dit kan leiden tot een verhoging of verlaging van het oorspronkelijke bedrag. Opdrachtnemer zal, waar mogelijk, vooraf een prijsopgave doen.
3. Een wijziging van de overeenkomst kan ook de eerder afgesproken uitvoeringstermijn beïnvloeden.
4. Opdrachtgever accepteert dat wijzigingen aan de overeenkomst kunnen plaatsvinden en dat dit de prijs en planning kan beïnvloeden.
5. Als de overeenkomst moet worden gewijzigd, om welke reden dan ook, inclusief aanvullingen, mag Opdrachtnemer de uitvoering van de oorspronkelijke overeenkomst stopzetten totdat Opdrachtgever schriftelijk akkoord gaat met de nieuwe prijs en voorwaarden, inclusief de uitvoeringsdatum.
6. Als het nodig is om de overeenkomst aan te passen en Opdrachtgever weigert binnen een redelijke termijn schriftelijk akkoord te geven, heeft Opdrachtnemer het recht de overeenkomst te beëindigen zonder schadevergoeding aan Opdrachtgever te betalen.

7. Opdrachtnemer kan een verzoek tot wijziging van de overeenkomst weigeren als dit gevolgen heeft voor de kwaliteit of hoeveelheid van de te verrichten werkzaamheden of te leveren goederen. Hierdoor komt Opdrachtnemer niet in gebreke
8. Als Opdrachtnemer werkzaamheden voor Opdrachtgever moet uitvoeren die niet schriftelijk zijn vastgelegd, of als er kosten ontstaan door toedoen van Opdrachtgever, worden deze werkzaamheden en kosten als meerwerk in rekening gebracht.
9. Als na het sluiten van de overeenkomst blijkt dat de locatie waar de werkzaamheden moeten plaatsvinden verontreinigd is, is Opdrachtgever aansprakelijk voor de gevolgen hiervan voor de uitvoering van het werk.

#### **Artikel 6: Oplevering, klachtenprocedure en verval van rechten**

1. Opdrachtgever moet de uitgevoerde werkzaamheden direct na oplevering controleren om te zien of deze voldoen aan de overeenkomst. Opdrachtgever moet gebreken binnen 8 dagen na de uitvoering van de overeenkomst aan de Opdrachtnemer melden per aangetekende brief. Anders vervallen alle rechten om een klacht in te dienen.
2. Als Opdrachtgever kan aantonen dat hij het gebrek redelijkerwijs niet binnen de genoemde 8 dagen kon ontdekken, moet hij binnen 5 dagen na ontdekking alsnog per aangetekende brief het gebrek melden. Doet hij dit niet, dan vervallen zijn rechten automatisch.
3. De klacht moet zo duidelijk mogelijk omschreven worden, zodat Opdrachtnemer goed kan reageren en het probleem kan oplossen.
4. Als de klacht gegrond is, zal Opdrachtnemer de werkzaamheden alsnog uitvoeren zoals afgesproken, tenzij dit inmiddels onmogelijk is. Als nakoming onmogelijk is, moet dit in de klacht vermeld worden.
5. Opdrachtgever moet zijn rechten uit de overeenkomst binnen een jaar na het ontstaan ervan afdwingen door een gerechtelijke procedure te starten. Doet hij dit niet, dan vervallen zijn rechten automatisch.
6. Alle rechten en aanspraken van Opdrachtgever met betrekking tot de overeenkomst vervallen automatisch twee jaar na de uitvoering van de overeenkomst.

#### **Artikel 7: Opschorting**

1. Opdrachtnemer mag zijn verplichtingen uitstellen als hij na het sluiten van de overeenkomst redenen heeft om aan te nemen dat Opdrachtgever zijn verplichtingen niet zal nakomen. Dit geldt bijvoorbeeld bij faillissement, surseance van betaling, een aanvraag voor deze maatregelen, een besluit tot ontbinding of fusie van Opdrachtgever, of wanneer er beslag op het vermogen van Opdrachtgever is gelegd of wordt gelegd.
2. Als Opdrachtnemer besluit om de uitvoering op te schorten, is hij niet verplicht om schade of kosten die hierdoor ontstaan te vergoeden.
3. Als de ontbinding van de overeenkomst de schuld is van Opdrachtgever, heeft Opdrachtnemer recht op vergoeding van alle schade, inclusief directe en indirecte kosten.
4. Bij ontbinding van de overeenkomst worden alle openstaande vorderingen van Opdrachtnemer op Opdrachtgever direct opeisbaar.
5. Als Opdrachtgever een geplaatste order geheel of gedeeltelijk annuleert, moet hij alle gemaakte kosten vergoeden die met de order samenhangen, en is hij verplicht deze te betalen.

#### **Artikel 8: Overmacht**

1. Onder overmacht wordt verstaan, naast wat daarover in de wet en rechtspraak is bepaald, alle oorzaken van buitenaf, voorzien of onvoorzien, waar Opdrachtnemer geen controle over heeft en waardoor hij zijn verplichtingen niet kan nakomen. Dit geldt ook als het voor Opdrachtnemer zo moeilijk of kostbaar wordt dat het redelijkerwijs niet meer van hem verwacht kan worden om de overeenkomst na te komen. Voorbeelden hiervan zijn werkstakingen bij Opdrachtnemer of derden, of het niet tijdig of correct geleverd krijgen van essentiële diensten of producten van anderen. Opdrachtnemer kan ook een beroep doen op overmacht als de belemmerende situatie ontstaat nadat hij zijn verplichtingen had moeten nakomen.
2. Tijdens de periode van overmacht mag Opdrachtnemer de uitvoering van de overeenkomst opschorten. Als deze situatie langer dan twee maanden duurt, hebben zowel Opdrachtnemer als Opdrachtgever het recht de overeenkomst te beëindigen zonder dat ze verplicht zijn om schadevergoeding te betalen aan de andere partij.

#### **Artikel 9: Betaling**

1. Het honorarium en de kosten van Opdrachtnemer voor de geleverde diensten worden, bij een

- overeenkomst met een looptijd van minder dan een maand, aan het einde van de opdracht bij Opdrachtgever in rekening gebracht.
2. Bij een overeenkomst met een looptijd van langer dan een maand worden de werkzaamheden gedurende de opdracht periodiek gefactureerd. In principe ontvangt Opdrachtgever elke 30 dagen een factuur.
  3. Betaling dient te geschieden binnen 14 dagen na de factuurdatum. Als Opdrachtgever bezwaren heeft tegen de factuur, moet hij deze binnen 14 dagen na de factuurdatum schriftelijk aan Opdrachtnemer melden. Doet hij dit niet, dan wordt de factuur als juist beschouwd.
  4. Opdrachtgever heeft nooit het recht om bedragen te verrekenen of betalingen op te schorten. Bezwaren tegen de factuur of de geleverde diensten geven Opdrachtgever niet het recht om de betaling uit te stellen.
  5. Na de betalingstermijn van 14 dagen is Opdrachtgever automatisch in verzuim, zonder dat er een ingebrekestelling nodig is. Vanaf dat moment is wettelijke handelsrente verschuldigd. Alle redelijke kosten die Opdrachtnemer moet maken om de openstaande betaling te innen, zowel gerechtelijke als buitengerechtelijke, komen voor rekening van Opdrachtgever.
  6. Als Opdrachtgever in verzuim is, heeft Opdrachtnemer het recht om de werkzaamheden stil te leggen totdat Opdrachtgever alle betalingsverplichtingen heeft voldaan. Eventuele schade door het stilleggen van het werk is voor rekening van Opdrachtgever.
  7. Als de overeenkomst met meerdere Opdrachtgevers is aangegaan, zijn alle Opdrachtgevers hoofdelijk aansprakelijk voor het nakomen van de betalingsverplichtingen, ongeacht op wiens naam de factuur staat.
3. Opdrachtnemer kan elke overeenkomst met Opdrachtgever, zonder tussenkomst van een rechter, tussentijds beëindigen met een schriftelijke melding, zonder verplicht te zijn tot schadevergoeding, in de volgende gevallen:
    - a. Als Opdrachtgever failliet wordt verklaard of surseance van betaling aanvraagt;
    - b. Als een verzoek tot faillissement of surseance van betaling voor Opdrachtgever wordt ingediend;
    - c. Als Opdrachtgever een akkoord aanbiedt aan haar schuldeisers;
    - d. Als de onderneming van Opdrachtgever stopt of dreigt te stoppen;
    - e. Als Opdrachtnemer na het sluiten van de overeenkomst redenen heeft om te vrezen dat Opdrachtgever haar verplichtingen niet zal nakomen, of als inning van betalingen onzeker is;
    - f. Als Opdrachtgever verplichtingen uit de overeenkomst of de wet niet, niet volledig, of niet op tijd nakomt en in verzuim verkeert, of als nakoming onmogelijk is;
    - g. Als door vertraging van Opdrachtgever het voor Opdrachtnemer onredelijk wordt om de overeenkomst onder de oorspronkelijke voorwaarden na te komen;
    - h. Als omstandigheden zich voordoen waardoor nakoming van de overeenkomst onmogelijk of onredelijk wordt.
  4. Bij beëindiging van de overeenkomst worden alle vorderingen van Opdrachtnemer direct opeisbaar.
  5. Als de beëindiging aan Opdrachtgever te wijten is, heeft Opdrachtnemer recht op vergoeding van directe en indirecte schade die daardoor ontstaat.

#### **Artikel 10: Contractduur en beëindiging**

1. Als de overeenkomst tussen Opdrachtnemer en Opdrachtgever voor onbepaalde tijd is afgesloten, kan deze alleen worden opgezegd tegen het einde van de maand. Dit moet schriftelijk gebeuren via aangetekende brief, met een opzegtermijn van twee maanden.
2. Als de overeenkomst voor bepaalde tijd is afgesloten en tussentijdse opzegging niet is uitgesloten, heeft Opdrachtnemer bij tussentijdse opzegging door Opdrachtgever recht op compensatie voor het verlies aan bezetting. Dit geldt tenzij de opzegging gebaseerd is op redenen die aan Opdrachtnemer toe te rekenen zijn.

#### **Artikel 11: Intellectuele eigendom en eigendomsvoorbehoud**

1. Alle intellectuele eigendomsrechten (zoals merk-, auteurs-, model- en databankenrechten) die gebruikt of ontstaan tijdens de uitvoering van de opdracht, zoals producten, ontwerpen, processen, concepten, modellen, technieken, werken, programma's, tekeningen en gegevens, behoren exclusief toe aan Opdrachtnemer.
2. Opdrachtgever zal de intellectuele eigendomsrechten van Opdrachtnemer altijd volledig respecteren.

3. Opdrachtgever draagt hierbij zonder voorbehoud alle intellectuele eigendomsrechten die voortvloeien uit de opdracht over aan Opdrachtnemer.
4. Het is Opdrachtgever niet toegestaan om de intellectuele eigendomsrechten van de opgeleverde werkzaamheden te publiceren, verveelvoudigen, gebruiken, verkopen of registreren zonder schriftelijke toestemming van Opdrachtnemer. Voor intern gebruik binnen de organisatie van Opdrachtgever mag het resultaat van de opdracht worden gebruikt en verveelvoudigd.
5. Alle geleverde goederen blijven eigendom van Opdrachtnemer totdat Opdrachtgever aan alle verplichtingen van de overeenkomst heeft voldaan.
6. Opdrachtgever mag geleverde goederen onder eigendomsvoorbehoud niet doorverkopen, gebruiken als betaalmiddel, verpanden of op andere wijze bezwaren.
7. Als derden beslag leggen op de onder eigendomsvoorbehoud geleverde goederen of rechten daarop willen vestigen, moet Opdrachtgever Opdrachtnemer direct informeren.
8. Als Opdrachtnemer zijn eigendomsrechten wil uitoefenen, geeft Opdrachtgever hierbij toestemming aan Opdrachtnemer en eventuele derden om toegang te krijgen tot de plaatsen waar de eigendommen zich bevinden en deze terug te nemen.

#### **Artikel 12: Aansprakelijkheid**

1. De Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade, van welke aard ook, die is ontstaan doordat de Opdrachtnemer is uitgegaan van door of namens Opdrachtgever verstrekte onjuiste en / of onvolledige gegevens.
2. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor werkzaamheden van voorgeschreven of door Opdrachtgever bepaalde onderaannemers en Opdrachtgever is evenmin aansprakelijk voor voorgeschreven of door Opdrachtgever bepaalde leveranciers en producten.
3. Indien de Opdrachtnemer aansprakelijk mocht zijn jegens Opdrachtgever, voor enigerlei schade, uit welke hoofde dan ook, dan geldt dat:
4. Opdrachtnemer nooit aansprakelijk zal zijn voor de door de Opdrachtgever gederfde winst, gemiste inkomsten, gemiste omzet, gemiste besparingen, schade door bedrijfs- en andersoortige stagnatie;
5. de aansprakelijkheid van Opdrachtnemer in ieder geval steeds beperkt is tot het bedrag dat zijn verzekeraar in voorkomend geval uitkeert, of, indien de schadeveroorzakende gebeurtenis niet in

aanmerking komt voor uitkering door de verzekering, beperkt tot de netto waarde van de factuur die Opdrachtgever aan Opdrachtnemer heeft betaald en/of nog verschuldigd is ter zake de werkzaamheden waarop de schadeveroorzakende gebeurtenis betrekking heeft dan wel, indien aan de schadeveroorzakende gebeurtenis geen werkzaamheden ten grondslag liggen waarvoor een factuur is gezonden, of er meerdere facturen betrekking hebben op de schadeveroorzakende gebeurtenis, de netto waarde van de laatste door Opdrachtgever verzonden factuur;

6. De totale aansprakelijkheid van Opdrachtnemer tegenover Opdrachtgever - ongeacht het aantal schadeveroorzakende gebeurtenissen uit welke hoofde dan ook is te allen tijde beperkt tot zes maal de gemiddelde waarde van de maandelijks door Opdrachtnemer aan Opdrachtgever in rekening gebrachte facturen of, indien de overeenkomst tussen partijen korter dan zes maanden heeft geduurd, tot de totale netto waarde van de facturen uit hoofde van de desbetreffende overeenkomst.
7. Schade waarvoor de Opdrachtnemer grond van deze algemene voorwaarden aansprakelijk kan worden gehouden, dient zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen 30 dagen na het ontstaan daarvan schriftelijk aan de Opdrachtnemer te zijn gemeld. Schade die niet binnen die termijn is gemeld, komt niet voor vergoeding in aanmerking, tenzij Opdrachtgever aannemelijk maakt dat zij de schade niet eerder heeft kunnen melden.
8. De in dit artikel opgenomen beperkingen van de aansprakelijkheid gelden niet indien de schade te wijten is aan opzet of grove schuld van de Opdrachtnemer.

#### **Artikel 13: Verjaringstermijn**

1. In afwijking van de wettelijke verjaringstermijn geldt dat alle vorderingen en verweren tegen Opdrachtnemer, en tegen derden die door Opdrachtnemer zijn ingeschakeld voor de uitvoering van de overeenkomst, verjaren na één jaar.
2. Deze termijn van één jaar geldt niet voor rechtsvorderingen en verweren die zijn gebaseerd op het feit dat de geleverde werkzaamheden niet voldoen aan de overeenkomst. Voor deze vorderingen geldt een verjaringstermijn van twee jaar, te rekenen vanaf het moment dat Opdrachtgever de non-conformiteit bij Opdrachtnemer heeft gemeld.

**Artikel 14: Risico overgang**

1. Het risico van verlies, schade of waardevermindering gaat over op de Opdrachtgever zodra de zaken aan hem zijn overgedragen en onder zijn beheer vallen.

**Artikel 15: Vrijwaring**

1. Opdrachtgever beschermt Opdrachtnemer tegen eventuele claims van derden die schade lijden door de uitvoering van de overeenkomst, mits deze schade te wijten is aan de Opdrachtgever of andere partijen dan Opdrachtnemer. Als Opdrachtnemer door derden wordt aangesproken, moet Opdrachtgever hem zowel buiten als in de rechtszaal ondersteunen en alles doen wat van hem verwacht kan worden. Als Opdrachtgever nalaat de nodige maatregelen te nemen, mag Opdrachtnemer dit zelf doen zonder eerst te hoeven waarschuwen. Alle kosten en schade die Opdrachtnemer en derden hierdoor lijden, zijn volledig voor rekening en risico van de Opdrachtgever.

**Artikel 16: Toepasselijk recht en geschillenregeling**

1. Op alle juridische relaties waarbij Opdrachtnemer betrokken is, is uitsluitend Nederlands recht van toepassing, ook als een verplichting geheel of gedeeltelijk in het buitenland wordt uitgevoerd of als een van de partijen daar woont.
2. Alleen de rechter in de vestigingsplaats van Opdrachtnemer is bevoegd om geschillen te behandelen, tenzij de wet iets anders voorschrijft. Opdrachtnemer heeft echter het recht om het geschil voor te leggen aan de rechter die volgens de wet bevoegd is.